

نام درس: پرستاری بهداشت روان (۱)

تعداد واحد: ۲ (۳۶ ساعت)

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: روانشناسی فردی و اجتماعی

هدف کلی درس

آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی بهداشت روان، انسان و نیازهای اساسی او، مفهوم خوبستن، علل و عوامل موثر در بروز بیماری های روانی و طرق پیشگیری از آنها با تاکید بر مراقبت های اولیه بهداشت روان در مراحل مختلف رشد و ارائه مداخلات منطقی در جهت حفظ و توسعه سلامت روان فرد، خانواده و جامعه.

شرح درس

در این درس کسب دانش و بینش در زمینه شناخت انسان، نیازهای اساسی، توانائی های بالقوه و بالفعل، مفهوم خود، آشنایی با علل و عوامل موثر در ایجاد اختلالات روانی، آشنایی با فشارهای روانی و بحران ها، اصول برقراری ارتباط درمانی با مندجویان در چارچوب فرآیند پرستاری و نقش مذاهب انبی در پیشگیری و درمان اختلالات روانی با تاکید بر مراقبت های اولیه بهداشت روان مدنظر است. در این درس به تقویت مهارت های تفکر خلاق در کاربرد فرآیند پرستاری تأکید می شود.

رئوس مطالب

• سلامت روان

مفهوم سلامت و بیماری روانی، پیوستار سلامتی و بیماری، همه گیر شناسی اختلالات روانی، ارتباط سلامت روان و جسم، سبب های اخروی و فیزیولوژی روانپرستاری، اصول بهداشت روان، اهمیت انگیزه های رفتار انسان در بهداشت روان، تعریف نیاز و نقش نیازهای جسمی، روانی، اجتماعی در تامین سلامت روان، نقش خانواده، مدرسه و جامعه در تامین سلامت روان، انواع پیشگیری (سطح اول، دوم و سوم)، گروه های آسیب پذیر در بهداشت روان، پیشگیری سطح اول شامل ارتقای سطح بهداشت روان و پیشگیری از ابتلا به اختلالات روانی و پیشگیری از آسیب های اجتماعی مانند اعتیاد، طلاق، بزهکاری، کودکان خیابانی، بی خانمانی، فقر ...

• روانپرستاری

تعریف روانپرستار، انواع دوره های آموزشی روانپرستاری، نقش های مختلف روانپرستاران در مراکز بهداشتی، درمانی و آموزشی جامعه، اجزاء تیم روانپزشکی، آینده روانپرستاری.

• تاریخچه بهداشت روان، روانپرستاری و مراکز روانپزشکی

تاریخچه روانپرستاری در جهان و ایران، مراکز روانپزشکی، خصوصیات مراکز روانپزشکی از نظر ساختار فیزیکی و روانی، محیط درمانی و عوامل تشکیل دهنده آن، نقش روانپرستار در ایجاد و حفظ و توسعه محیط درمانی.

• انسان

تعریف انسان از دیدگاه های مختلف، صفات مشترک و ویژگی های انسان، نیازها و طبقه بندی آنها براساس تئوری مازلو، اهمیت نقش نیازها در شخصیت انسان، توانایی های بالقوه و بالفعل انسان و اهمیت شناخت آنها از نظر بهداشت روان.

• مفهوم خود

تعریف خود، ابعاد خویشتن، خود ایده آل و خود واقعی، علل پیدایش خویشتن، نیاز به احساس ارزش، منابع احساس ارزشمندی، خصوصیات افراد با احساس ارزشمندی بالا و پایین.

• ارتباطات

ارتباط، ارتباط درمانی و کاربرد آن در روانپرستاری براساس فرآیند پرستاری
مراحل ارتباط درمانی، تکنیک های ارتباط درمانی، موانع و سدهای ارتباط درمانی
علامت شناسی و معاینه روانی (MSE)
سبب شناسی در اختلالات روانی
فرآیند پرستاری در اختلالات روانی

• استرس

تعریف استرس، تئوری های مختلف، علل ایجاد کننده، تاثیر استرس بر اورگانسیم، طرق پیشگیری و راه های مقابله و تطابق با استرس.

• بحران

تعریف بحران، انواع بحران، مراحل بحران، مداخله در بحران، پیشگیری از بحران
نقش مذاهب الهی در پیشگیری و درمان اختلالات روانی

شیوه ارزیابی دانشجوی

- مشارکت فعال دانشجوی در بحث های کلاس
- آزمون میان دوره
- آزمون پایان دوره

منابع اصلی درس

- شاملو، سعید. (۱۳۷۵). بهداشت روانی. تهران: رشد.
- کوشان، محسن. (۱۳۷۸). روان پرستاری. سبزوار: انتظار.
- عظیمی، حمیده؛ جنتی، یدا...؛ محمودی، قهرمان. (۱۳۸۱). درسنامه جامع بهداشت روان (۱). تهران: سالمی

- Carson, V.B. (2000). Mental Health Nursing. (2nd ed.). Philadelphia: W.B. Saunders.

- Boyd, M.A. (2002). Psychiatric Nursing Contemporary Practice. (2nd ed.). Philadelphia: Lippincott.
- Varcarolis, E.M. (2002). Foundation of Psychiatric Mental Health Nursing, (4th ed.). Philadelphia: W.B. Saunders.
- Fortinash, H.W., & Holoday Worret, P.A. (2000). Psychiatric Mental Health Nursing, Psychia (2nd ed.). St. Louis: Mosby.
- Keltner, N.L. (2003). Psychiatric Nursing , (4th ed.). St Louis: Mosby.

